

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра ландшафтно́ї архітектури та фітодизайну

ЗАТВЕРДЖЕНО
ННІ лісового і садово-паркового господарства
“10” червня 2025 р

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДЕКОРАТИВНІ РОСЛИНИ ЗАКРИТОГО ҐРУНТУ**

Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»
Спеціальність 206 «Садово-паркове господарство»
Освітня програма «Садово-паркове господарство»
ННІ лісового і садово-паркового господарства
Розробник: завідувачка кафедри, проф., д-р біол. наук Колесніченко О.В.

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни Декоративні рослини закритого ґрунту

Дисципліна «Декоративні рослини закритого ґрунту» спрямована на підготовку фахівців, які засвоїли теоретичні та практичні знання щодо видового різноманіття тропічних і субтропічних рослин, які культивують у спорудах захищеного ґрунту, способів і технологій їх розмноження, вирощування та експонування, методи їх охорони та збереження.

Завдання: освоїти теоретичні знання та практичні навички з означених питань.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	206 – Садово-паркове господарство	
Освітня програма	Садово-паркове господарство	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4,0	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проект	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	3	3
Семестр	5	5, 6
Лекційні заняття	30 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття		6 год.
Лабораторні заняття	30 год.	-
Самостійна робота	60 год.	106 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Декоративні рослини закритого ґрунту» є вивчити видовий склад декоративно-листяних та красиво-квіткових рослин захищеного ґрунту, способи їх розмноження, технології вирощування та догляду, методи їх охорони та збереження.

Завдання: освоїти теоретичні знання та практичні навички з означених питань. У результаті вивчення дисципліни «Декоративні рослини закритого ґрунту» студент повинен:

знати: асортимент декоративно-листяних та красиво-квіткових рослин захищеного ґрунту; технології вирощування садивного матеріалу в умовах захищеного ґрунту;

уміти: складати фітокомпозиції з декоративно-листяних та красиво-квіткових рослин захищеного ґрунту.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у галузі вирощування декоративних рослин, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів рослинництва, ландшафтної архітектури, садово-паркового будівництва та екології і характеризується комплексністю і невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК): ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення

суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя; ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища; ЗК 11. Навички здійснення безпечної діяльності.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК): ФК 8. Здатність безпечно використовувати агрохімікати й пестициди, беручи до уваги їх хімічні і фізичні властивості та вплив на навколишнє середовище.

Програмні результати навчання (ПРН): ПРН 4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства; ПРН 5. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста; ПРН 6. Розуміти та застосовувати законодавчі акти, нормативнодовідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення садово-паркового господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
Модуль 1. Історичні аспекти та особливості культури рослин захищеного ґрунту														
Тема 1. Історія інтродукції та особливості культури рослин захищеного ґрунту.	1	6	2		2		2	14	2	2			10	
Тема 2. Принципи класифікації та головні групи тропічних та субтропічних рослин.	2	6	2		2		2							
Тема 3. Пальмові (<i>Arecaceae</i>).	3	8	2		2		4	12	2				10	
Тема 4. Вплив абіотичних чинників на декоративність рослин захищеного ґрунту.	4	8	2		2		4	10					10	
Тема 5. Роль едафічних субстратів у життєдіяльності тропічних і субтропічних видів рослин в умовах захищеного ґрунту.	5	8	2		2		4	8	2				6	

Тема 6. Гідропонна культура як метод вирощування субтропічних і тропічних рослин.	6	8	2		2		4						
Разом за змістовим модулем 1	6	44	12		12		20	44	6	2			36
Модуль 2. Агротехніка вирощування тропічних і субтропічних видів рослин													
Тема 7. Особливості вирощування тропічних і субтропічних видів рослин в умовах захищеного ґрунту.	7	6	2		2		2	14	2	2			10
Тема 8. Регулятори росту для рослин захищеного ґрунту.	8	6	2		2		2	10					10
Тема 9. Хвороби тропічних і субтропічних видів рослин.	9	6	2		2		2	10					10
Тема 10. Шкідники тропічних і субтропічних видів рослин.	10	8	2		2		4	5					5
Разом за змістовим модулем 2	4	26	8		8		10	39	2	2			35
Модуль 3. Тропічні та субтропічні види рослини в інтер'єрі													
Тема 11. Зозулинцеві (<i>Orchidaceae</i>).	11	9	2		2		5	10					10
Тема 12. Бромелієві (<i>Bromeliaceae</i>).	12	9	2		2		5	5					5
Тема 13. Фітостіни та фітомодулі в інтер'єрі.	13	14	2		2		10	10					10
Тема 14. Кактуси у фітодизайні інтер'єру.	14	9	2		2		5	7		2			5
Тема 15. Фітокомпозиція «бонсай» в умовах захищеного ґрунту.	15	9	2		2		5	5					5
Разом за змістовим модулем 3	5	50	10		10		30	37		2			35
<i>Усього годин</i>	120		30		30		60	120	8	6			106
Курсовий проект	-												
<i>Усього годин</i>	120		30		30		60	120	8	6			106

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія інтродукції та особливості культури рослин захищеного ґрунту	2
2	Принципи класифікації та головні групи тропічних і субтропічних рослин	2
3	Пальмові (<i>Arecaceae</i> або <i>Palmae</i>)	2
4	Вплив абіотичних чинників на декоративність рослин захищеного ґрунту.	2
5	Роль едафічних субстратів у життєдіяльності тропічних і субтропічних видів рослин в умовах захищеного ґрунту	2
6	Гідропонна культура як метод вирощування субтропічних і тропічних рослин	2
7	Особливості вирощування тропічних і субтропічних видів рослин в умовах захищеного ґрунту	2
8	Регулятори росту для рослин захищеного ґрунту	2
9	Хвороби тропічних і субтропічних видів рослин	2
10	Шкідники тропічних і субтропічних видів рослин	2
11	Зозулинцеві (<i>Orchidaceae</i>)	2
12	Фітостіни та фітомодулі в інтер'єрі	2
13	Кактуси у фітодизайні інтер'єру	2
14	Фітокомпозиція «бонсай» в умовах захищеного ґрунту	2
15	Український ринок тропічних і субтропічних рослин	2

4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. Історія інтродукції та особливості культури рослин захищеного ґрунту		
1.	Систематичне положення, поширення, ботанічна характеристика та особливості культивування представників родини <i>Arecaceae</i> або <i>Palmae</i>	2
2.	Систематичне положення, поширення, ботанічна характеристика та особливості культивування представників родин <i>Dracaenaceae</i> , <i>Cycadaceae</i> , <i>Agavaceae</i>	2
3.	Тропічні папороті	2
4.	Декоративно-листяні рослини родин <i>Araucariaceae</i> , <i>Strelitziaceae</i> , <i>Lauraceae</i> , <i>Myrtaceae</i> , <i>Musaceae</i> , <i>Malvaceae</i>	2
Модуль 2. Агротехніка вирощування тропічних та субтропічних видів рослин		
5.	Декоративно-листяні рослини родин <i>Moraceae</i> , <i>Rubiaceae</i> , <i>Euphorbiaceae</i>	2
6.	Декоративно-листяні рослини родин <i>Maranthaceae</i> , <i>Acanthaceae</i> , <i>Balsaminaceae</i> , <i>Begoniaceae</i>	2
7.	Декоративно-листяні рослини родин <i>Piperaceae</i> , <i>Asparagaceae</i> , <i>Asphodelaceae</i> , <i>Urticaceae</i> , <i>Araliaceae</i>	2
8.	Декоративно-листяні рослини родини <i>Araceae</i>	2
9.	Виткі та ампельні рослини	2
10.	Ґрунтовкривні рослини	2
Модуль 3. Тропічні та субтропічні види рослин в інтер'єрі та екстер'єрі		
11.	Плодові тропічні та субтропічні рослини	2
12.	Тропічні та субтропічні рослини родин <i>Orchidaceae</i> та <i>Bromeliaceae</i>	2
13.	Красивоквітучі тропічні та субтропічні рослини	2
14.	Стеблові та листові сукуленти	2
15.	Узагальнення знань та захист робіт.	2

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Зробити аналіз найпоширеніших хвороб тропічних та субтропічних видів рослин.	16
2	Використання регуляторів росту рослин.	16
3	Проаналізувати малопоширені види тропічної та субтропічної флори.	17
4	Використання сукулентів у фітодизайні.	17
5	Проаналізувати цінову політику декоративних рослин закритого ґрунту на українському ринку	20
6	Порівняльна характеристика використання декоративних рослин закритого ґрунту вітчизняного та іноземного досвіду.	20

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне та письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист лабораторних робіт, проєктів;
- екзамен.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- метод навчання через дослідження.

8. Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Історія інтродукції та особливості культури рослин захищеного ґрунту		
Лабораторна робота 1. Систематичне положення, поширення, ботанічна характеристика та особливості культивування представників родини <i>Arecaceae</i> або <i>Palmae</i>	ПРН 4, 5, 6. У тому числі для оволодіння професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення господарства захищеного ґрунту, вирощування тропічних і субтропічних рослин; опрацювання методів спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності; знати та застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.	15
Лабораторна робота 2. Систематичне положення, поширення, ботанічна характеристика та особливості культивування представників родин <i>Dracaenaceae</i> , <i>Cycadaceae</i> , <i>Agavaceae</i>		20
Лабораторна робота 3. Тропічні папороті		15
Лабораторна робота 4. Декоративно-листяні рослини родин <i>Araucariaceae</i> , <i>Strelitziaceae</i> , <i>Lauraceae</i> , <i>Myrtaceae</i> , <i>Musaceae</i> , <i>Malvaceae</i>		20
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Агротехніка вирощування тропічних та субтропічних видів рослин		
Лабораторна робота 5. Декоративно-	ПРН 4, 5, 6. У тому числі для оволодіння	10

листяні рослини родини <i>Rubiaceae</i> , <i>Moraceae</i> , <i>Euphorbiaceae</i>	професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення господарства захищеного ґрунту, вирощування тропічних і субтропічних рослин; опрацювання методів спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності; знати та застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.	
Лабораторна робота 6. Декоративно-листяні рослини родин <i>Maranthaceae</i> , <i>Acanthaceae</i> , <i>Balsaminaceae</i> , <i>Begoniaceae</i>		15
Лабораторна робота 7. Декоративно-листяні рослини родин <i>Piperaceae</i> , <i>Asparagaceae</i> , <i>Asphodelaceae</i> , <i>Urticaceae</i> , <i>Araliaceae</i>		15
Лабораторна робота 8. Декоративно-листяні рослини родини <i>Araceae</i>		10
Лабораторна робота 9. Виткі та ампельні рослини		10
Лабораторна робота 10. Ґрунтовкривні рослини		10
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Модуль 3. Тропічні та субтропічні види рослин в інтер'єрі та екстер'єрі		
Лабораторна робота 11. Плодові тропічні та субтропічні рослини	ПРН 4, 5, 6. У тому числі для оволодіння професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення господарства захищеного ґрунту, вирощування тропічних і субтропічних рослин; опрацювання методів спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності; знати та застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.	20
Лабораторна робота 12. Тропічні та субтропічні рослини родин <i>Orchidaceae</i> та <i>Bromeliaceae</i>		10
Лабораторна робота 13. Красивоквітучі тропічні та субтропічні рослини		10
Лабораторна робота 14. Стеблові та листові сукуленти		10
Лабораторна робота 15. Узагальнення знань та захист робіт		20
Модульна контрольна робота 3.		30
Всього за модулем 3		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	
Курсовий проект	-	-

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (лікарняний, міжнародне стажування).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Текстові документи, роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально в он-лайн формі за погодженням із директором ННІ.

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної <https://elearn.nubip.edu.ua/enrol/index.php?id=2253>;
- Декоративні рослини закритого ґрунту: методичні рекомендації/укладач Н.В. Михайлович. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2014. 59 с.
- Декоративні рослини закритого ґрунту: методичні рекомендації для самостійної роботи / укладач Н.В. Михайлович. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2016. 195 с.
- Альбоми з описом та світлинами тропічних та субтропічних видів рослин. <https://elearn.nubip.edu.ua/enrol/index.php?id=2253.12>.
- Михайлович Н.В. Декоративні рослини закритого ґрунту: конспект лекцій К.: Видавничий центр НУБіП, 2015. 156 с.
- Михайлович Н.В., Ловинська В.М., Данилик Р.М. Декоративні рослини закритого ґрунту: програма (орієнтовна) навчальної дисципліни К.: Агроосвіта, 2015. 25 с.
- Михайлович Н.В. Декоративні рослини захищеного ґрунту: навч. посібник К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2016. 166 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Дворянинова К.Ф., Шестак И.В. Тропічні і субтропічні рослини в оранжереях ботанічного саду. Кишинів : Штиинца, 1985. 192 с.
2. Шестак В.И. Бромелиевые. Кишинев: Штиинца, 1989. 64 с.
3. Кімнатні рослини. Режим доступу: <http://allflower.in.ua/kimnatni-kvity.php>.
4. Енциклопедія кімнатних рослин. Режим доступу: <https://floristics.info/ua/statti.html>.